

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК СОТУНУН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Адылбек Мамырович Мирзаматовдун өтүнүчүн
өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2022-жылдын 22-апрели

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: Э.Ж. Осмонбаев, М.Р. Бобукеева, Л.П. Жумабаев, сот отурумунун катчысы К.А. Аблакимовдун катышуусунда жаран А.М. Мирзаматовдун өтүнүчүн карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотуна 2022-жылдын 17-мартында А.М. Мирзаматовдун Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы №638 «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексин коргоо жана пайдалануу жөнүндө» токтомунун 2-пунктун Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 15-беренесинин 2-бөлүгүнө, 23-беренесинин 1-бөлүгүнүн экинчи абзацына, 2, 3-бөлүктөрүнө, 24-беренесинин 1-бөлүгүнүн экинчи абзацына, 2-бөлүгүнө жана 40-беренесине карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Арыздануучу белгилегендей, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы №638 токтомунун 2-пунктуна ылайык «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексинин корголуучу зонасына Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөнү коргоо жана маданият боюнча мамлекеттик органдары менен тийиштүү түрдө макулдашуусуз курулуштун бардык түрлөрүн жүргүзүүгө тыюу салынган.

Аталган токтомдун 1-пунктуна ылайык «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексинин коргоо зонасынын чектери белгиленген. А.М. Мирзаматов билдиргендей, аталган зонанын ичинде жайгашкан бардык жеке менчикте турган мүлктөр «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексинин коргоо аймагынынын ичинде калды.

Кайрылуу субъектисинин айтымында, прокуратура жана «Сулайман-Тоо» улуттук тарыхый-археологиялык музей комплекси талашылып жаткан ченемдин бузулушуна шилтеме жасап, ага тиешелүү мүлктү тартып алуу боюнча сот иштерин жүргүзүшүүдө.

Ушуга байланыштуу, арыздануучу талашылып жаткан ченем менен Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 15-беренесинде каралган менчиктин кол тийгистиги принциби бузулуп жатат деп эсептейт.

Өтүнүчтүн автору Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 15-беренесинин 1-бөлүгүндө Кыргыз Республикасында менчиктин жеке, мамлекеттик, муниципалдык жана башка түрлөрү бирдей деңгээлде таанылат жана корголот, ал эми 24-беренесинин 2-бөлүгүндө мыйзам жана сот алдында бардыгы бирдей экендиги көрсөтүлгөндүгүн белгилейт.

А.М. Мирзаматовдун пикиринде жеке менчиктеги мүлктү пайдаланууда Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөнү коргоо жана маданият боюнча мамлекеттик органдарынан макулдук алууну койгон шарттар жеке менчикке болгон анын укугун кемсинтет. Ал Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 24-беренесинин 1-бөлүгүнүн экинчи абзацы менен басмырлоого тыюу салынганына карабастан, талашылып жаткан ченем мүлктү коргоо зонасынын ичинде калган адамдарга карата мүлктүк жана башка абалы боюнча ачык басмырлайт деп эсептейт.

Арыздануучу Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин 1994-жылдын 12-январындагы №1406-ХII токтому менен кошулган Атуулдук жана саясий укуктар жөнүндө Эл аралык пактынын 4, 20, 24, 25, 26-беренелеринде кошулган мамлекеттердин дискриминациянын ар кандай көрүнүштөрүнө жол

бербестиги көрсөтүлгөндүгүн, бирок, буга карабастан, мүлкү аталган комплекстин коргоо зонасынын ичинде калган адамдарга башкаларга салыштырмалуу сот жана мыйзам алдында бирдей эмес шарт түзүлгөн деп белгилейт.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 23-беренесинин 2-бөлүгүнүн биринчи сүйлөмүндө адамдын жана жарандын укуктары жана эркиндиктери улуттук коопсуздукту, коомдук тартипти, калктын саламаттыгы менен адеп-ахлагын сактоо, башка адамдардын укуктарын жана эркиндиктерин коргоо максатында Конституция жана мыйзамдар менен чектелиши мүмкүн деп көрсөтүлгөн. Арыздануучунун пикиринде, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы №638 токтомунда кайсы конституциялык маанилүү максаттар көздөлүп жатканы көрсөтүлгөн эмес.

Мындан тышкары, кайрылуу субъекти талашылып жаткан ченемди Конституциянын 23-беренесинин 3-бөлүгүнө карама-каршы келет деп эсептейт, себеби анда адамдын жана жарандын укуктарын жана эркиндиктерин чектеген мыйзам алдындагы ченемдик укуктук актыларды кабыл алууга тыюу салынат деп белгиленген. Адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктери Кыргыз Республикасынын Конституциясы жана мыйзамдары менен гана чектелиши мүмкүн.

А.М. Мирзаматовдун айтымында, ал буга чейин талашылып жаткан ченемди Конституцияга карама-каршы келет деп Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына кайрылган жана аны сот отурумунда кароого даярдоонун жүрүшүндө, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы №638 токтому расмий түрдө жарыяланбагандыктан, Конституциялык палата аталган иш боюнча сот өндүрүштү токтоткон. Ал эми 2021-жылдын 26-мартында Кыргыз Республикасынын Өкмөтү өзүнүн жогоруда аталган токтомун "Эркин Тоо" газетасына расмий түрдө жарыялаган.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, А.М. Мирзаматов Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2006-жылдын 8-сентябрындагы №638 токтомунун 2-пунктун Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсүн текшерип берүүнү суранган.

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясы кайрылууну жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, «Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 30-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья Э.Ж. Осмонбаевдин маалыматын угуп, төмөнкү тыянакка келди.

А.М. Мирзаматов 2021-жылдын 11-майында Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотуна өңчөй өтүнүч менен кайрылган, судьялар коллегиясы кайрылууну карап чыгып, өзүнүн 2021-жылдын 20-декабрындагы аныктамасы менен, төмөнкүдөй негиз боюнча аны өндүрүшкө кабыл алуудан баш тарткан.

Аталган аныктамада, судьялар коллегиясы тарабынан А.М. Мирзаматов келтирген укуктук мамилелер жана жүйөлөр талашылып жаткан ченемдин күчүнө кире элекке чейин болуп өтүшү, ошондой эле кайрылууларды конституциялык сот өндүрүшүнө кабыл алуунун жалпы негиздеринин бири – бул талашылып жаткан ченемдин тиешелүү түрдө күчүндө болуусу менен шартталышы белгиленген.

Демек, талашылып жаткан актынын күчүнө киргенге чейинки жаралган талаштуу укук мамилелерине жана ошону менен бирге аны мамлекеттик органдар тарабынан укук колдонуу процессинде пайдаланышына конституциялык-укуктук баа берүү Конституциялык соттун ыйгарым укуктарына кирбейт.

Ал эми, азыркы учурда каралып жаткан кайрылуусунда арыздануучу жогоруда белгиленген өтүнүчүндө камтылган жүйөлөрдү жана талаптарды кайталап көрсөтүп, жаңы укуктук аргументтер менен жүйөлөрдү келтирген эмес.

«Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 30-беренесинин 2-бөлүгүнүн 6-пунктуна ылайык, эгерде кайталап берилген кайрылууда талаш туудуруп жаткан ченемдик укуктук актыга тиешелүү болгон жаңы аргументтер жана жүйөлөр жок болсо коллегия кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Жогоруда аталган тыянактардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 30-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 6-пунктун жана 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясы

А Н Ы К Т А Д Ы:

1. Адылбек Мамырович Мирзаматовдун өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.

2. Өтүнүч жана ага тиркелген материалдар арыздануучуга кайтарылып берилсин.

3. Аныктама Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотуна үч айдын ичинде даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Э.Ж. Осмонбаев

М.Р. Бобукеева

Л.П. Жумабаев

№ _____